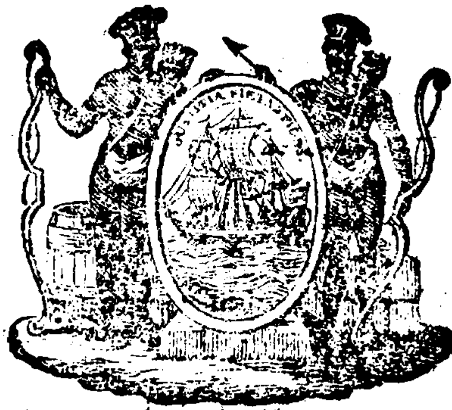
N°. 18. A°. 1834.

DINGSDAG, DEN 4den MAART.

NIEUWE SURINAAMSCHE COURANT EN LETTERKUNDIG DAGBLAD.

Gouvernements Secretarij.

Den 4 Maart 1834.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West Indische Bezittingen, wordt bij deze bekend gemaakt, dat de *Zetting van het Brood* bepaald is, als volgt:

Het BROOD van 3 Cents, moet wegen 7 Oncen.

En dat van 4 Cents, 3 Oncen en 1 Lood.

Wordende alzoo alle Broodbakkers gelast, zich daarna te gedragen.

De Gouvernements Secretaris,

G. A. VAN DER MEE.

BURGELIJKE STAND.

Gouvernements Secretarij.

DEN 27sten FEBRUARIJ 1834.

Heden zijn ten Gouvernements-huize in *ONDERTROUW* opgenomen:

MACHIEL ISAAK DE VRIES, *jongman*, oud 22 jaren en RACHEL NATHAN LEVY, *jonge dochter*, oud 17 jaren, beide geboren en woonachtig alhier.

JOSEPH HEIJDEMANS, *jongman*, oud 22 jaren en DIENTJE MOZES COSTER, *jonge dochter*, oud 23 jaren, beide geboren in *Amsterdam* en woonachtig in deze Kolonie.

In kennisse van mij,

Eerste Commies ter Secretarij voornoemd,

G. S. DE VEER.

De Scheepsreeder.

Onze deugden," zegt CLARISSE HARLOWE, zijn op den weg des levens een lastig pak, en belemmeren ons in meest al onze goede daden." GIDEON OWEN was doordrongen van de waarheid van dien grondregel. Zijn gansche gedrag, bestuurd door louter eigenbelang, berekend naar de afwisselende kansen van wiens en voordeel, had slechts twee bedoelingen, die doodeenvoudig waren: zijn geld te behouden en dat van anderen tot het zijne te maken. Een, in den volsten zin, echt Britsch karakter, waarvan gij u nog beter denkbeeld zult kunnen maken, wanneer gij den man zelven gezien zult hebben.

Stel u derhalve een' dier figuren voor, welke de teekenpen van CRUISHANK zoo uitmuntend weet te treffen, en waarvan men op de voetpaden van Piccadelly en Hay-market meer dan één model aantreft: den nek van een' stier, het hoofd gebogen, het gluipend oog naar den grond geslagen. Niets, dat hem verstrooijen kan. Hij kent geen edeler genot, geen' hooger' wellust, dan het denkbeeld van een' koop te hebben gesloten, waarin hij de rol van bedrieger, en zijne partij die van bedrogene speelt. Welke rimpels op dat voorhoofd! Zie, hoe die dikke lippen, die hangende kin, die plompe zwaarlijvigheid, die uitdrukking eener woeste vreugd op dat dom gelaat; zie hoe krachtig dit alles den dierlijken mensch kenschetst, die, van gevoel en geest ontbloot, geen bedrog ontziet, om zijne hebzucht te voldoen. Die hongerige geldwolf! Meer dan twintigmaal heb ik hem door de drukste straten van Londen zien gaan, en opgemerkt, dat noch het geraas der rijtuigen, noch de angstige kreten van een kind, dat onder de wielen spartelde, noch het rumoer van een' brand, noch de opschudding door muitende werklieden veroorzaakt, in staat waren, om hem, slechts voor een oogenblik, in zijne diepe mijmeringen te storen. Zijn oude *parapluie*, met katoen overtrokken, zijne vuile slopkousen, zijn grove jas, zijn kromme rug, zijne blaauwe das, (die hij ook al zuinigheidshalve van zulk een' donkere kleur droeg,) staan mij nog levendig voor den geest. Nog kan ik mij dien zwaren, stijven tred voorstellen, die, steeds in dezelfde rigting, alles omverwierp, wat zich op zijnen weg vertoonde; dien stap, als of hij hinkte; dat oog, als of het scheel zag, altijd uit den haak, altijd afwijkende van de regelen van regtheid. GIDEON weet slechts van omwegen en slinksche streken. Spreekt hij, weest verzekerd, dat de leugen op zijne lippen zweeft. Luistert hij, gelooft vrij dat hij er voordeel mede beoogt. Zwijgt hij, geen' de minste twijfel, of hij bedenkt een stout ontwerp, eene bedekte schelmerij, een' aanslag, die den strop verdient; maar zoo listig, zoo fijn gesponnen, dat den bewerker, hoe men het aanlegt, steeds een uitweg openblijft.

Om den loozen vos, van wien ik spreek, in het net te vangen, zouden de wetten het bovendien veel te druk hebben: zoo doorwrocht zijn zij niet. GIDEON wist, op een haar, tot hoever het een' dief geoorloofd is, zijne nijverheid aan te wenden, zonder in handen van het geregt te vallen. Het beeld van de galg, dat hem altijd voor oogen zweefde, bestuurde hem in al zijn doen en laten. Nooit geene boeken of schrifturen, die tegen hem hadden kunnen getuigen; nooit geene handteekening, die hem in ongelegenheid had kunnen brengen. GIDEON vertrouwde niemand; niemand vertrouwde hem; maar de menschen, met wien hij handelde, wist hij te verblinden door eene verre hoop op winst, die hen in zijne strikken lokte, en zijne beurs te hunnen koste vulde.

De laatste onderneming van dien grooten woekeraar is de vermelding overwaardig. Eens werd hij, de Hemel weet door welke koopmansdrift bezield, die hem verre buiten de grenzen zijner gewone behoedzaamheid vervoerde; allen, die de soort van handel kenden, waar hij zich doorgaans op toelegde, stonden verbaasd over die verandering. Wat GIDEON! de woekeraar! de man zonder trouw! de man, die waar de kans onzeker was, nooit een' *penny* waagde, veel minder aan den armen schook; GIDEON heeft een schip gekocht, uitgerust, en met koopgoederen, tot onder de dekbalken, volgestuwd! Zou die tegenvoeter van allen eerlijken handel een' anderen weg zijn ingeslagen. Zou men eindelijk dat wonderwerk vervuld zien, grooter nog dan de vloeibaarmaking van het bloed van den Heiligen JANUARIUS, de verbetering van den man zonder eer, en zijne terugkeering tot braafheid en deugd? Neen vrienden, gelooft er niets van!

Onze koopman, zoo als men ligt kan nagaan, zorgde dat het schip met de lading verzekerd werd voor eene verbazende som. Alles was misschien niet in de beste orde. Men had welligt al de kisten en balen met geene angstvallige naauwkeurigheid onderzocht. Maar, wat zal ik u zeggen? Het beroep van kantoorbedienden is op zich zelve reeds vervelend genoeg, en waarom zouden we dan de klerken onzer koopmanskantoren het vreedzaam genot van een toevallig voordeeltje misgunnen, en hun het leven bitter maken, dat hun toch zulk een' treurige reeks van eentoonige werkzaamheden oplevert?

Er waren twee maanden verloopen, toen men de tijding vernam, dat GIDEON's schip verongelukt was.

Half radeloos stuift hij het kantoor der zee-*assurantiën* binnen; beklaagt zich, dat de schatting ligtvaardig is geschied; beweert, dat de gewaarborgde som al te laag is gesteld; zucht en kermt, en voert tegen de leden van het bestuur een geschil, waarin hij, door kracht van jammerkreten, tranen en verwijtschingen, den boventoon houdt. Te vergeefs, beweren zij van hunnen kant, dat al die klagten slechts voorwendsels zijn, en dat zij, in plaats van te weinig gelds, een' veel te hooge som verboden hebben. GIDEON'S papieren zijn in orde: er valt niets op af te dingen. Zijn verlies sleept twee of drie eerlijke lieden in het verderf, die hun vermogen op zijn schip hebben gewaagd; hij lacht er om, en eischt de bepaalde schadeloosstelling. Een der ongelukkigen maakt een einde aan zijn leven, en werpt zich in den Teems. De wet vermag niets tegen zijn' meedoogenloozen vervolger. O! die GIDEON is een eerlijk man.

Toen men zag, dat onze zeehandelaar zulke goede voorzorgen had genomen, en zijne eischen hem niet te ontzeggen waren, sprak men tijd en plaats met hem af, om aan de zaak een einde te maken. De voornaamste bestuurders van het *assurantie*-kantoor bevonden zich, op het bestemde uur, in een koffijhuis van Cheapside. Reeds was men bezig met de rekeningen te sluiten, toen een der bestuurders, met verheffing van stem, het woord tot GIDEON rigtte.

— « Het beloop van de *assurantie* is zoo aanmerkelijk, Mijnheer, dat gij u niet behoeft te verwonderen over de vraag, die ik u doe. Is het wel uitgemaakt zeker, dat het schip met lading en al is omgekomen?"

— « Ik ben er zeker van," hernam GIDEON.

— « Hoor ik daar niet spreken over het verongelukken van het schip *de Hoop*?" riep eene vreemde stem, van achter eene der afschuttingen, die elk tafeltje in de zaal omgaven. (*)

(*) De gelagkamers in Engelsche wijnhuizen zijn door houten beschuttingen, ter hoogte van vier voet, in kleine logies afgedeeld.

»Ja," riepen alle aanwezigen te gelijk.

»Ik ben er bij geweest, en zoo gij zijn' boeg ooit weder de zee ziet klieven, laat ik mij hangen."

Den bestuurders van het *comité* van *assurantie* scheen die ongevraagde getuige gansch niet welkom. Het was een jonge windbuil, die, de Hemel weet uit welke onbescheiden', roekelooze nieuwsgierigheid, naar Indie had willen gaan, en door de schipbreuk in zijn oogmerk was te leur gesteld.... Hij stond op, en leunende op het beschot, dat hem van zijne toehoorders scheidde, ging hij voort:

»Ja, Mijnheeren, *de Hoop* en ik, wij zijn te zamen verongelukt. De fortuin heeft mij gediend en ik ben, zonder haar, behouden in de haven weder aangekomen, hoewel.... masteloos, om u de waarheid te zeggen, en met geene geringe schade."

— »Gij hoordet toch niet tot de manschap van het vaartuig?" vroeg men, hem in de rede vallende.

— »Voorzeker neen; dit bragt de Kapitein mij onder het oog. Toen hij reddeloos was, hield hij mij een klein vertoog, hetwelk tamelijk vreemd luidde, en mij niet ligt uit het geheugen zal gaan. »Gij zijt slechts *passagier*," sprak hij, »gij behoort niet tot het schip; berg u zoo als gij kunt." Dit zeggende liet hij de sloep in zee brengen: al zijne matrozen stegen er in af, en, ondanks mijn kermen, mijn bidden en smeeken, bleef ik alleen in het bezit van het verbrijzelde vaartuig."

— »Wel dat is zonderling!"

— »Maar wat nog zonderlinger is, Mijnheeren, een kanonkogel van een Hollandsch fregat vloog, geen' vijf minuten na het vertrek van mijne reisgezellen, op drie of vier voet van mij af, over de golven."

— »Waarom schoten ze op u?"

— »Ik had hun eerste sein niet beantwoord."

— »Gij deedt er niet wel aan. Waarom niet met uw' zakdoek gewuifd?"

— »Gij zult mij toestemmen, Mijnheer, dat het middel, waarvan gij spreekt, niet zoo gemakkelijk was aan te wenden. De zakdoek, dien ik bij wijze van een' vlag had kunnen gebruiken, diende om mij aan den bezaansmast vast te binden; het was ook, geloof mij vrij, de eenigste band, die mij aan het leven hechtte."

— »En hoe lang zijt gij in dien gevaarlijken toestand gebleven?"

— »Te drommel, dat weet ik niet: mijn horologie lag reeds op den bodem der zee. Die schatten, welke wij zoo zorgvuldig bewaren, het goud en zilver, daar wij aan wal het hoofd mede boven houden, zijn in zee weleens oorzaak, dat wij zinken; en voorbedachtelijk, had ik dus alle metalen, die ik bij mij droeg, in het water geworpen. Buitendien, een horologie, dat ons de vlugt des tijds herinnert, was van geen nut meer voor een' schipbreukeling: de tijd en ik gingen onze rekening vereffenen: en de eeuwigheid wachtte mij.

— »Het is ongeloofelijk, wat gij ons daar verhaalt! Maar hoe zijt gij den dood ontkomen?"

— »Ik heb mijn lot afgewacht. Het schip was op de kust gestrand met hoog getij; toen het ebbe was, heb ik mijn' post verlaten, en ben afgestapt op het zand."

— »Gij moogt, waarachtig, van geluk spreken!"

— »Indien gij dit geluk noemt, dan moet ik zeggen, dat gij op het stuk van geluk, nog al niet keurig valt. Hoe het zij, ik wil met niemand over de beteekenis van woorden twisten."

— »Maar wat is er van de lading geworden?"

— »Al wat den Hemel behaagde."

— »Heeft het scheepsvolk zijn best gedaan om ze te redden?"

— »Zoo dom was het scheepsvolk niet. Het heeft zich zelve gered, en deed er wel aan."

— »Maar het schip had eene rijke lading in."

— »Zeg liever, dat men het bevracht had met balen, die zeer kunstig, en met eene verwonderlijke behendigheid waren zamengesteld, de juweelen van de kroon konden niet netter worden ingepakt."

— »Maar, kortom, wat hielden die kisten in?"

— »Ik weet op een haar wat zij inhielden; uit nieuwsgierigheid heb ik ze onderzocht terwijl de zee aan het afnemen was."

— »Wel nu?"

— »Zij waren vol staaltjes van delfstoffen; ik heb er eene heerlijke verzameling keisteenen in gevonden van allerlei vorm en omvang."

— »En de balen?"

— »Waren gevuld met eene rijke verscheidenheid van vodden. Ik beken, dat ik niet weinig verbaasd stond, bij het zien van zulk een' geduchten uitvoer van oude lappen en straatsteenen."

De ondervrager fronste de wenkbraauwen, en ging met blijkbaar ongeduld en klimmende belangstelling voort.

— »Maar meent gij dan, Mijnheer, dat het schip geene voorwerpen van waarde hoegenaamd inhield."

— »Dat vaartuig was, daar het mij voorkwam, de armoede zelve. Ik heb de menschen uit den omtrek naar het strand zien loopen: maar niemand die naar de lading een' hand uitstrekte."

— »Zoudt gij van gevoelen zijn, dat het verongelukken van het vaartuig aan de onbedrevenheid van den Kapitein te wijten is."

— »Neen zeker niet; hij heeft zich een uitmuntend zeevaarder getoond, die met de kust voorbeeldeloos goed bekend was: tien mijlen in den omtrek was slechts ééne klip. Hij is er regelregt op aan gevaren. Dit is verwonderlijk: wie heeft dat ooit gezien! Zes maanden daarna, ontmoette ik hem te New-York."

— »Doodarm, waarschijnlijk?"

— »Toch niet, hij leefde er als een vorst; een brieventasch, die hij, toen het schip verongelukte, met de uiterste zorgvuldigheid bij zich stak, verschaft hem ongetwijfeld de middelen, om in die stad op zulk een' luisterrijken voet te leven. Hij ontmoette mij, drukte mij de hand; verzocht mij zeer beleefd, dat ik hem zijn gedrag niet kwalijk nemen, en hem het *verzuim* vergeven zou, waaraan hij zich, te mijnen opzigte, had schuldig gemaakt; en verliet mij al lagchende."

Alle aanwezigen, overtuigd, dat de schipbreuk eene zaak van gemeenschappelijk overleg tusschen GIDEON en den Kapitein was geweest keerden het oog naar den scheepsreeder: maar GIDEON, vol schrik bij het onverwacht uitlekken van zijn geheim, had het gunstig oogenblik waargenomen, en zich uit de voeten gemaakt. Men zocht hem te vergeefs gansch Londen door. De vrees voor de galg en zijne bankbriefjes schonken hem vleugelen. Hij vertrok van Gravesend, en ging zijn' vriend den Kapitein te New-York opzoeken. Maar het ongeluk wilde, dat eene degelijke schipbreuk onzen kwant, die met de woede der golven had durven spotten, zijne vermetelheid betaald zette. Hij verloor alles, behalve het leven; en toen de Kapitein hem wederzag, keerde deze hem den rug toe, en gaf hem op deftigen toon, de volgende zedeles:

»Gij krijgt niets van mij; te vergeefs neemt gij den naam aan van GIDEON OWEN. Ik wil het bedrog niet aanmoedigen."

(*Bloemlezing uit Buitenl. Tijdschr.*)

NAPOLEON bij de voorposten te Bautsen.

Een beroemd krijgskundig schrijver zegt: »Wil een staat *vóór* en *in* den oorlog, zich *bekwame* en *dappere* bevelhebbers vormen, dan laten dezelve eene ruime plaats, in de gebruikelijke *ancienniteits* bevordering, voor de bevordering naar *verdiensten*; met andere woorden: men onderdrukke, door zich zonder uitzondering aan vaste regels te houden, niet elke mogelijke emulatie." Een groot meester in het vormen van bekwame hoogere en lagere bevelhebbers, en in de keuze zijner ondergeschikten, heeft daaromtrent vele navolgbare voorbeelden nagelaten, en dat vele dezer voorbeelden doel bereikt hebben, is toch wel ontegenzeggelijk. Het volgende diene daartoe tot karakterschets.

"Ik stond met dertig lanciers achter eenen kleinen heuvel, op voorpost; ongeveer een pistoolschot van een piket kozakken verwijderd. Tegen 3 uren zond mij de adjudant van den generaal *la Bruyère*, het volgende bevel: »*Napoleon* zal de voorposten bezoeken; de soldaten mogen niet de geringste beweging maken, welke de tegenwoordigheid des keizers zou kunnen verraden: zij zullen aan hunne bezigheden blijven en doen alsof zij niets bemerken." Om 3½ uren stelde zich 2 eskadrons lanciers van de garde, op ongeveer 800 passen achter mijne post, in bataille op, en vier personen naderden in stap, de plaats, alwaar wij ons bevonden. De kozakken, die tegen over ons op post stonden, schenen van deze bewegingen niets te merken, en gingen rustig voort met het bezorgen hunner paarden. Weldra zag ik *Napoleon* in eenen grijzen mantel gewikkeld met den kleinen driekantigen hoed, zonder eenig veldteeken, op het hoofd, tegen den heuvel, waarop ik geplaatst was, opkomen; hij was door den maarschalk *Ney*, *Berthier*, en onzen divisie-generaal *la Bruyere* vergezeld. Achter den heuvel stegen zij van hunne paarden, en daar zij noch bedienden, noch ordonnancen bij zich hadden, hield mijn wachtmeester hunne paarden vast; mijne manschappen hielden zich overigens aan de deswegens gegevene orders. Met de pijp in den mond vervolgde ik, op den heuvel, mijne wandeling, en groette den keizer, in het voorbij gaan, met de hand aan de schapska te brengen. De vier bovengenoemde personen, legden zich daarna op den grond neder, *Berthier* ontrolde eene kaart, en reikte aan den keizer eene verrekijker over. Nadat zij een tijd lang op de kaart neêrgezien en gesproken hadden, legde de keizer den verrekijker over den schouder van den generaal *la Bruyère*, en beschouwde in die houding, gedurende een kwartier uur lang, de stelling der Russen, de stad Bautsen, welk ons regt tegen over lag, en de hoogten, waarop men geschut en Russische infanterie gelegerd zag. Daarna stonden zij op, en riep mij, de keizer, tot zich. »Dient gij reeds lang?" vraagde hij mij. »Het is mijn handwerk, Sire! ik was nog geen zestien jaren oud, toen ik met de kogels bekend maakte." »Waar houd gij de kozakken voor?" »Het zijn goede soldaten; doch beter tot de velddienst te gebruiken, dan in eenen veldslag" »Dat is juist. Hebt gij reeds tegen Russische infanterie gevochten?" »Ja Sire! Het is eene goede infanterie, en waardig zich met uwe majesteit te meten." »Hij heeft gelijk," zeide de keizer zich tot *Ney* wendende. Vervolgens vroeg mij de keizer of ik de Hoogduitsche taal sprak, en toen ik zulks met ja beantwoord had, beval hij mij, uit het eenigzins voor- en zijdwaarts afliggend dorp den eersten boer die mij ontmoette, af te halen en bij hem te brengen. Niet zonder gevaar gelukte mij dit, zette ik een' boer achter mij op het paard, en bragt hem voor den keizer. »Bravo heer luitenant," zeide de keizer, »ik bedank u." De keizer keerde den boer den rug toe, en gelastte *Ney* zijne vragen te vertalen: »Staat er veel water in gindsche gracht regts (op den linkervleugel der Russen)?" »Niet hooger dan tot de knie," antwoordde de boer. »Zijt gij er met uwen wagen of kar wel eens door gereden?" »Altijd, uitgenomen in het voorjaar en den herfst, wanneer wij hoog water hebben." »Is de gracht overal goed doorwaadbaar? Neen, op vele plaatsen liggen groote steenen en rotsklompen, doch van de kleine brug, regts tot op vier mijlen, is de bodem goed." *Napoleon*, scheen zeer te vreden, ook konde men het hem aan-

zien, dat hij in eene goede luim was, — vroeg aan *Berthier* om geld, nam eene handvol gouden Napoleons, en overreikte deze den boer, met de woorden: »Zie daar, drink op de gezondheid des Franschen keizers." Daarop beval *Napoleon* aan *Berthier*, om aan elk mijner soldaten een dergelijk goudstuk uit te reiken, en mijnen naam op te teekenen; toen te paard stijgende, wende hij zich nogmaals tot mij, zeggende: »Ik heb met uwe soldaten over uw persoon gesproken, en ben over u te vreden; wanneer gij dus iets noodig hebt, vervoeg u dan tot mij, en herinner mij onze bekendschapmaking op de voorposten bij Bautsen; ik wensch u weldra de kapiteinsepauletten, adieu." Ik boog en hij verwijderde zich. Een uur later werd ik door jagers te paard afgelost. Ik kwam bij mijn regiment terug, en de eerste woorden, waarmede mijn chef mij ontving, waren: »*Ik wensch u geluk, Kapitein!*" Mijne bevordering was reeds het regiment aangekondigd, en om deze te vieren, ledigden wij eenige flesschen goeden wijn, en een uur later reden wij tegen de kogels in, die noch kapitein noch luitenant sparen.

(*Militaire Spectator.*)

Snakerij van den Heer JEFFREIJ.

Wie zou het gelooven? De Heer JEFFREY, de eer der Schotsche pleitzaal, de voormalige uitgever van de Edinburgh Review, dien schrijver, wiens strenge beoordeelingen en bijtende scherts, gedurende meer dan twintig jaren, de Britsche letterkunde den toon gaf, de Heer JEFFREIJ houdt zich, nu en dan, met snaaksche potsen bezig! Nog onlangs, ging hij daarin zoo ruw te werk, dat er schier een tweegevecht uit was ontstaan. Vroeger was hij, om zijn vinnig gisnen, ten strijde gedaagd door de gekwetste eigenliefde van den dichter THOMAS MOORE.

Als lid van het Hof van *assises*, bevond hij zich te Aberdeen, eene stad, aan zee gelegen, en beroemd om hare hoogeschool. Aan die hoogeschool is een Professor, zeer ervaren in de geschiedenis der middeleeuwen, een eenvoudig, goedhartig man, wiens argelooze eigenwaan des Heeren JEFFREY's spotlust, meer dan eens, voedsel gaf. Deze laatste, om zich weder eens ten koste van den Professor te verlustigen, roemde hem de genoegens van de jagt, en zwaaide hem zoo veel lof toe over zijne jagerstalenten, dat de goede man, ofschoon geweldig bijziende, er eindelijk geloof aan sloeg. De Heer JEFFREIJ en een medehelper bragten het zoo ver, dat zij hem overhaalden, om hem te volgen naar *Skaterow*, een dorp in den omtrek, waar de liefhebbers ter jagt gaan op zeker soort van pluvieren, die zich tusschen de nabij gelegen' rotsen in menigte ophouden. In de voornaamste herberg, wordt een heerlijk middagmaal besteld, waarbij de vermaardste letterkundigen van Aberdeen genoodigd zijn. Men wapent den Profesor met een geweer. Hij schiet in de rigting, hem door den Heer JEFFREY aangewezen, en de vogelen vallen hem, met gansche zwermen voor de voeten. Zijne makkers schoten er slechts één' te gelijk, hij vijftig. Zie hier, wat er van de zaak was: de Heer JEFFREIJ had, daags te voren, eene groote hoeveelheid doode vogels gekocht; en, telkens als de goede Professor vuur gaf, werden er door een' boer, die achter eene rots verborgen zat, bij dozijnen te gelijk, naar beneden geworpen.

Zoo groot is zijne blijdschap, dat hij, in de verrukking over zijn onnavolgbaar talent, niet eens den vloed ziet, die al bruisend op hem afkomst. Zijne trouwelooze vrienden waarschuwen hem eerst, toen het te laat is, en hij reeds tot over de knien in het water staat. Een matroos snelt hem te hulp, en neemt hem op de schouderen: maar eer hij den oever heeft bereikt, schreeuwt de matroos, die ook eene rol te vervullen heeft, dat hem een haai in de beenen heeft gebeten, en laat zijne vracht in het water vallen. De Professor, hevig verschrikt, acht zich reeds in den muil van het schrikdier; maar de matroos pakt hem, met een' stevigen arm, fluks weder op, en zet hem, druipend nat, op het zand neder.

Zijne vrienden bragten hem, met een allerkoddigst betoon van mededoogen, naar de herberg. Een Doctor, die zich onder de genoodigden bevond, hield hem de noodzakelijkheid voor, om, zonder verwijl, van kleederen te verwisselen. Maar welk een' ramp! Geen' manskleederen in de gansche herberg! Men kan hem niet anders bezorgen, dan een vrouwengewaad. De meêdoogenlooze Doctor houdt vol: er is niet aan te doen; de Professor moet zich die verkleeding getroosten. Hij zondert zich eenige oogenblikken af, en komt terug, van top tot teen, in vrouwenkleederen. die schroomvalligheid en bedeesdheid, welke der schoone kunne zoo bevallig staat, vertoonden zich, ofschoon eenigzins anders, toch ook niet onaardig, in den Professor! De gasten konden zich niet, dan met de grootste moeite, van een schaterend gelach onthouden, toen zij dat breede aangezigt in het oog kregen, met die grijsharige kin, waarop zich allerlei soort van wratten vertoonde; en daarbij dat kornetmutsje, hetwelk den man iet of wat te klein was. Zijne pruik was in zee verongelukt.

Niets, dat de herinnering van geleden' ongemakkken zoo wel uitwischt, als een goede maaltijd: en de Professor, zich aan tafel duchtig te goed doende, begon zich, van lieverlede, te herstellen van den schrik, toen iemand van zijne kennis, eensklaps, mêt een verwilderd gelaat binnenstuift, en roept: « brand, brand, in het gebouw van de hoogeschool!" De Professor verbleekt: maar wie schetst zijn' doodelijken angst, toen hij hoort, dat de vleugel, die in brand staat, dezelfde is, waar zijne handschriften liggen, die vruchten zijner onvermoeide nasporingen over de middeleeuwen. Gaarne had hij toen, met RICHARD III, uitgeroepen: « *mijn koninkrijk voor een paard!*" Dank hebbe de voorzorg zijner vrienden, reeds staat er een, van zessen klaar. Men tilt er hem op; en zonder zich over zijne vreemde kleederdragt te bekommeren, rent hij weg in vollen galop: want, tot afscheid, kreeg zijn ros nog een' duchtigen zweepslag van den postiljon.

Al de gasten, met den Heer JEFFREIJ aan het hoofd, volgen hem, in aller ijl, om getuigen te zijn van zijne intrede te Aberdeen. Neen, nooit werd de Schotsche deftigheid, op zulk eene wijze, vergnisd. Te vergeefs zou ik een denkbeeld trachten te geven van het luidruchtig en onstuimig gewoel, van de verbazing en uitbundige vreugd der inwoners, bij het zien van hun geleerden stadgenoot, met een kornetmutsje, en een' omslagdoek golvend in den wind. Ik zal evenmin de uitwerking beschrijven, die zijn angtvol gelaat bij zijne vreemde toetakeling op de studenten en de andere Professoren deed, toen hij binnentrad: want men begrijpt ligt, dat die brand weder niets anders was dan eene uitvinding van den Heer JEFFREY. Ook, toen hij, ten aanzien van het behoud zijner dierbare handschriften, eindelijk gerust was gesteld, nam hij de scherts zeer euvel op; en had men hem niet met alle man tegengehouden, dan zou hij ongetwijfeld op den Heer JEFFREY, die door een trouweloos broeder verraden was, een proefje hebben genomen van zijn jagerstalent, waar hij nog altijd hoog van opgeeft: dank hebbe zijn ongeloofelijk wapenfeit tusschen de rotsen van Skaterow. (*Iris.*)

Joodsch Tol-, Gelei- en Onderhoudsgeld.

Mendelszoon werd eens tegen zijnen wil met *Lavater* in eene openlijke briefwisseling gewikkeld, dewijl de laatste hem volstrekt tot het Christendom wilde bekeeren. Deze strijd was den Joodschen wijzen hoogst onaangenaam, en greep hem zoo sterk aan, dat zijne zwakke gezondheid daardoor nog meer verwoest werd. Nadat hij eenigermate hersteld was, besloot hij, tot zijne verstrooijing en versterking, eene reis te doen. Hij verliet uit dien hoofde Berlijn met *Sara* zijne echtgenoot, *David Itug Friedlander* zijnen neef, *Eva* zijne dochter en een meisje *Hanna* genaamd. In gezelschap van deze kwam hij des avonds den 16 Augustus 1776 te Dresden aan.

Vreemde Joden moesten toen ter tijd in Dresden tol en geleide, ook, wanneer zij er zich voor eenige dagen ophielden, onderhoudsgeld aan den algemeenen ontvanger betalen. *Mendelszoon* lachte overluid, toen op den morgen na zijne aankomst, de algemeene Joden-opwachter *Löbel Schir* bij hem kwam, en twintig grossen begeerde, om voor hem en zijn gezelschap eene tol- en geleicedel te halen, zonder welke zij, zoo als hij zeide, niet verder konde reizen. »De vervaardiger van Phaedon zich te laten accijnzen, dat is aardig!" zeide hij bitter tegen *Sara*, maar spottend tegen zijnen neef: »Nu bemerk ik eerst, hoe goed *Lavater* het met mij meende; was ik een Christen geworden, zoo kon ik thans twintig grossen besparen. Doch (voer hij ernstig voort), Jood is Jood, hetzij hij in de wijsbegeerte of in oude kleederen handelt, gehoorzaam ik de Mozaische wetten, zoo moet ik ook de Saxische volgen." Met een betaalde hij de twintig grossen, en *Löbel Schir* snelde henen, om den maker van Phaedon, benevens de zijnen te laten accijnzen. Toen deze op het tol- en geleikantoor de vijf personen noemde, die uit Berlijn kwamen en over Meiszen naar Leipzig wilden, werd de ontvanger eenigzins oplettend op den naam *Mendelszoon*. »Hoe heb ik het! *Mendelszoon* uit Berlijn — van dat Joodje meen ik toch iets gehoord te hebben; heeft hij geene boeken geschreven?"

»En welke dan?" zeide *Löbel Schir*, begeerig te zeggen, wat hij daarvan wist — doch

» Jood is Jood," viel hem de ontvanger in de rede, »zwijg S....! wij hebben hier geen tijd om naar u te hooren," schreef de geleicedel, en haalde de twintig grossen naar zich toe.

Mendelszoon bezocht op den morgen zijner veraccijnzing de keurvorstelijke Bibliotheek, welke toen nog in eene zaal der vesting geplaatst, of liever opeengepakt was, want het lokaal was zoo bekrompen, dat de boeken als haringen op elkanderen lagen, en menig werk niet kon gebruikt worden, dewijl het te veel moeite koste, om het voor den dag te halen. De bibliothecaris *Dasdorf* kon zich niet genoeg gelukkig achten, van den beroemden *Mendelszoon* in zijnen Muzentempel te mogen zien putte zich geheel uit in lofredenen op *Mendelszoon* leterkundige verdiensten, toonde hem met onvermoeid geduld al de schatten der Boekerij en vroeg hem eindelijk, hoe het hem in Dresden beviel?

»Uwe stad is heerlijk," antwoordde *Mendelszoon*, »uw land nog heerlijker, uw keurvorst het voortreffelijkste, wat ik, na onzen *Frederik* kenne, maar" — hier maakte de wijsgeer lagchend eene pause.

»Nu, en wat mishaagt u dan bij ons?" vroeg *Dasdorf*.

»Dat de wetten alhier Berlijnsche Joden en Poolsche ossen in gelijken rang stellen." En nu vertelde *Mendelszoon* de geschiedenis met de geleicedel en de twintig grossen.

Dasdorf stond als op heete kolen, verontschuldigde den ontvanger, deels wegens gestrenge pligtsvervulling, deels wegens gebrek aan letterkunde, en vertroostte *Mendelszoon*, dat de misslag zeker weder zou worden goed gemaakt. Deze echter verzocht, niet verder aan eene zaak te denken, welke naauwelijks het gesprek waardig was, en ging heen.

De Bibliothecaris was voor alles, wat op letterkunde betrekking had, met geestvervoering ingenomen. De beleediging welke den Joodschen geleerde wedervaren was, smartte hem tot diep in de ziel. Naauwelijks had deze zich verwijderd, of hij nam hoed en stok, snelde de vesting trappen af, om deze zoo ergerlijke gebeurtenis aan den regten man te brengen, namelijk den geheim Financieraad Vrijheer *van Ferber*, in wiens huis hij onderwijzer geweest was.

Ferber, niet alleen een bekwaam Staats-

man, maar ook een vriend en kenner der letteren, vond deze geschiedenis eveneens hoogst ergerlijk. Hij deelde geheel in *Dasdorfs* vreeze, dat de Berlijner geleerden zich zeker in openbare geschriften, daarover zouden vermaken, en ijlde zoo terstond naar den kabinets Minister Vrijheer *van Guttschmid*, ten einde dezen van dit geval kennis te geven. Het gevolg daarvan laat zich denken. Den morgen daarop werd dadelijk den geheim Finantieraad, volgens hooge aanschrijving, bevolen, aan den Heer *Mozes Mendelszoon*, geleerde van Berlijn, van de Mozaïsche Godsdienst, de hem afgevraagde twintig grossen terug te geven, en hem te gelijk te kennen gegeven, dat hij zich met zijne familie naar believen in Dresden kon ophouden, zonder deswege de minste belasting te betalen.

Mendelszoon verheugde zich over de onderscheiding, welke de regering hem bewees. De twintig grossen nam hij echter niet terug, maar schonk dezelve, viermaal verdubbeld, aan de armenkas. *Dasdorf* was echter nog veel meer verblijd, wien, zoo als hij daarna verzekerde, »dit ontzettend voorval" eenen slapeloozen nacht gekost had.

(*Keur van Merkwaardigheden.*)

Gematigdheid van Maximiliaan, Graaf van Buren.

De Graaf *van Buren*, dezelve, wiens dochter *Anna* met *Willem I*, Prins van *Oranje*, gehuwd was, stond om zijne dapperheid zeer in gunst bij *Karel V*. Eens dat deze zich gemeenzaam met hem onderhield, bood de Keizer hem, tot erkentenis van de door hem bewezene diensten, aan, om zijn Graafschap *Buren* tot een Hertogdom te verheffen. *Maximiliaan* vroeg daarop: »Wat inkomen zijne Keizerlijke Majesteit daarbij zoude voegen, om zijne nieuwe waardigheid luister bij te zetten?» Waarop *Karel* antwoordde: » Gij zijt rijk genoeg." »In dat geval — was het wederantwoord: moet ik uwe Keizerlijke Majesteit voor die eer bedanken, want ik wil liever een rijke Graaf, dan een arme Hertog wezen.»

A. J. van der Aa.

Gedurende de afgeloopene maand zijn alhier uitgeklaard, *acht* Nederlandsche schepen, bestemd naar het Moederland, welke gezamenlijk aan Producten hebben uitgevoerd, als:

Suiker	ffl 3,444.429.
Heele Koffij	209.819.
Gebroken Koffij	17.935.
Schoone Katoen	174.688.
Vuile Katoen	2,490.
Kakao	580.

In diezelfde maand zijn uitgeklaard *drie* Noord-Amerikaansche bodems, welke gezamenlijk 71043 gallons Malassie hebben uitgevoerd.

GEBOORTE, STERFGEVALLEN, ENZ.

BURGERLIJKE STAND. — In de gepasseerde week zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: Jacoba van Leeuwaarde, *zoon*. Hendrina van Linck, *zoon*. — Maria Francina van der Stede, *zoon*. — Margaretha Langfort, huisvrouw van Petrus Philippus Spillenaar, *zoon*. Susanna van Linck, *zoon*. — Wilhelmina Elisabeth Heijman, *zoon* en *dochter*.

OVERLEDEN: Jacob d'Aron Jessurun, oud 65 jaar. — Johannes Christiaan Geilen, oud 1 jaar en 11 dagen, zoon van Elisabeth de Graaff. Louisa Petronella Boss, oud 1 jaar, 7 maanden en 7 dagen, dochter van Christina Janssen. Johann Gottlieb Engel, oud 75 jaren. — Jacob Juriaan François de Friderici Jr., oud Raad in het Hof van Policie en Criminele Justitie en oud Kolonel der Schutterij dezer Kolonie, oud 52 jaren en 9 maanden. — Evert Ardus Adrianus van Bergen, oud 42 jaren.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 1sten dezer, de Engelsche Schooner *Eliza*, Kapt. DIMMET, van Berbice.

Den 3den dezer, het Nd Am. Schip ...., Kapt. R. STANWOOD, van Gloucester. ...

UITGEKLAARD.

Den 1sten dezer, de Nd. Am. Brik *Cadet*, Kapt. WM. GROVER, naar Boston; lading: 263 vaten Malassie.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het snelzeilend gekoperd Tweedeks Fregatschip *Wilhelmina en Maria*, Kapt. J. J. Bart. Adres bij J. L. Gellée. — Sluit 5 Maart.

Naar Rotterdam:

Het snelzeilend gekoperd Fregatschip *Piet Hein*, Kapt. Wm. Turnbull. — Adres bij J. M. Samson. — Sluit 12 Maart.

Edictale Citatie.

(5956) Uit krachte van het appoinctement van dagvaarding bij openbare Edicte *ad valvas curiæ*, in dato 19 Februarij 1834, verleend door het Geregtshof te *Suriname*, op de rekeste van SAMUEL ABRAHAMS WITTERING en HENDRIK KAMERLING, in kwaliteit als Executeuren van den Boedel van wijlen JOHN HEWITT, blijkens Testamentaire dispositie door denzelven, in dato 24 Mei 1833, in besloten form gepasseerd, en den 26 daaraan volgende morte geconfirmeerd, impetranten van Edictale Citatie.

Zoo worden door den Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, bij openbare Edicte *ad valvas curiæ* gedagvaard, gelijk ik dagvaar bij dezen alle Binnenlandsche Crediteuren, mitsgaders elk en een iegelijk binnen 's lands, die eenig regt, actie of pretentien, van wat aard of natuur ook tot lasten der Boedel en Nalatenschap van wijlen JOHN HEWITT, zouden vermeenen te hebben, geïmpetreerden en gedaagden.

Omme te compareren ter gepriviligeerde rol van het Geregtshof te *Suriname*, welke zal gehouden worden in de maand Maart 1834, ten einde zich aldaar als Crediteuren of anderzins bekend te maken, en hunne regten, actien en pretentien te verifieeren, om na accoord-bevinding voldoening te erlangen, ofte wel hunne actien binnen den tijd van *zes* weken na de bekendmaking tegen de Impetranten *qq.* te instituëren, op pœne dat bij foute van dien, hun zal worden opgelegd een *perpetium silentium*, of eeuwig stilzwijgen.

En opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo*, den 20sten Februarij 1834.

N. L. BRAAM,
Exploicteur.

Edictale Citatie.

(9305) Uit krachte van het appoinctement van dagvaarding bij openbare Edicte *ad valvas curiæ*, in dato 19 Februarij 1834, verleend door het Geregtshof te *Suriname*, op de rekeste van SAMUEL ABRAHAMS WITTERING en HENDRIK KAMERLING, in kwaliteit als Executeuren in den Boedel van wijlen JOHN HEWITT, blijkens Testamentaire dispositie door denzelven, in dato 24 Mei 1833, in besloten form gepasseerd, en den 26 daaraan volgende morte geconfirmeerd, impetranten van Edictale Citatie.

Zoo worden door den Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, bij openbare Edicte *ad valvas curiæ* gedagvaard, gelijk ik dagvaar bij dezen, alle Buitenlandsche Crediteuren, mitsgaders elk en een iegelijk buiten 's lands, die eenig regt, actie of pretentien, van wat aard of natuur ook tot lasten den Boedel en Nalatenschap van wijlen JOHN HEWITT, zouden vermeenen te hebben, geïmpetreerden en gedaagden.

Omme te compareren ter gepriviligeerde rol van het Geregtshof te *Suriname*, welke zal gehouden worden in de maand Augustus 1834, ten einde zich aldaar als Crediteuren of anderzins bekend te maken, en hunne regten, actien en pretentien te verifieeren, om na accoord-bevinding voldoening te erlangen, ofte wel, hunne actien binnen den tijd van *zes* weken na de bekendmaking tegen de Impetranten *qq.* te instituëren, op pœne dat bij foute van dien, hun zal worden opgelegd een *perpetium silentium* of eeuwig stilzwijgen.

En opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo*, den 20sten Februarij 1834.

N. L. BRAAM,
Exploicteur.

Ter Drukkerij van FUCHS & Co.